בן עזאי אומר שתי חטאות. בן עזאי לטעמיה דלעיל דאמר הכל הולך אחר הראשון וכיון דאיכא לספוקי שמא הראשונים למעלה נעשו וכבר יצאה ידי עולתה צריכה להביא חטאת מאותו המין והיא אינה יודעת איזה מין היה לפיכך תביא שתי חטאות משני מינין וחטאות הללו אינן נאכלות שהרי על הספק באות ואין מליקתן מליקה להתירן באכילה כי שמא קרבה כבר חטאתה בראשונות [6] והכא נמי בשנדרה תחילה ואינה יודעת מה פירשה לא היתה צריכה אלא ד' פרידות לנדרה ושתים לחובתה אחד לעולה וא' לחטאת ועכשיו שכבר הביאה ארבעה פרידין צריכה להביא עוד ארבעה לנדרה וארבע' לחובתה כך פירשה רבינו ע"ה בחיים. ורבינו יצחק בר יהודה פי' שיטה אחרת: שני קנים אחד קבעה לנדרה שאמרה קן זה יהא לחובתי וקבעה אחד לעולה ואחד לחטאת ועשה הכהן שנים למעלה ושנים למטה ואינו יודע איזה איזה למעלה ואיזה עשה למטה וגם היא שכחה מה שפירשה לנדרה בשעת נדר לפיכך צריכה להביא ארבעה פרידין שתי תורים ושני בני יונה לנדרה דשמא אותן שקבעה לנדרה שהיכן נעשו למטה ולא יצאת ידי נדרה כלל וצריכה שתי קנין משני מינין לספק פירושה וחטאת אחת ממין הראשונים תביא עכשיו תור לחטאת ושמא חטאת הראשונה נעשית למעלה ופסולה אבל לעולת חובתה אינה צריכה להביא ממה נפשך דאם אותם תורים שקבעה לנדרה נעשו שהיכן למטה א"כ חובתה נעשית כולה למעלה ויצאת ידי חובתה מעולה ואם חובתה נעשית עולה למטה וחטאת למעלה אם כן נדרה נמי נעשית אחת למעלה וא' למטה ויצאתה ידי נדרה מתור אחת ושתי תורים שהביאה עכשיו באחת יצאת ידי נדרה ובאחת ידי עולת חובתה ואם חובתה נעשית כולה למטה והחטאת כשר והעולה פסולה יהיה א' לעולת חובתה וא' לנדבה כי נדרה היה כולו למעלה וחטאת שהביאה עכשיו תביא על הספק ולא תאכל ואם היו הראשונים יונים תביא עכשיו בני יונה ועולה אינה צריכה ממה נפשך כמו שאמרנו בתורים ומשני מינין כגון אם שכחה איזה מין קבעה לנדרה ואיזה קבעה לחובתה וגם שכחה מה שפירשה בשעת הנדר ועשה הכהן כל מין ומין אחת למעלה ואחת למטה שהיה סבור ששניהם חובות שתומות תביא לנדרה שתי תורים ושני בני יונה לפי שאינה יודעת איזה מין קבעה לנדרה ואי זה קבעה לחובתה וגם שני מינים צריכה לחטאת לזווג לעולת חובתה שכבר קרבה בראשונה ממה נפשך כי אינה יודעת מאיזה מין היתה ואכן תור כנגד תור ויונה כנגד יונה בענין כדאמרינן לעיל: אמר רבי יהושע זהו שאמרו בו. כלומר דהא דאמרינן בעלמא כשהוא חי כו' מילד קרניו שתי תצוצרות לנוים לשיר אבל מה ששמעו בחטאות (דף כח.) מעשה של כסף ולא מרבי בהקומץ רבה (שם) אלא (ו) מתכות היינו לכהנים דוקא כך השיב רבינו יעקב לרבי מיהו מהכא לא קשיא מידי דאיירינן לה בשופר של ראש השנה ואי אמרינן דהתיא דמנחות דוקא בשל משה הוה מיחא טפי: אף צמרו לעשות תכלת. נראה דהא נמי שייך לקול שעושין ממנו מעיל שכולו תכלת והיה פעמון זהב בתוך הרמונים כדתניא בסוף פרק המזבח מקדש (זבחים פח:) ותנא קמא לא חשיב ליה לפי שאינו מוציא הקול כי אם הפעמון זהב: רבי שמעון בן עקשיא אומר. נראה דמייתי הך מלתא שדומה לה שכמו שכשהוא מת קולו שבעה כמו כן זקני תורה כל זמן שמזקינין ובאין לתשובה כח מוסיפין חכמה ואחרים לטירוף דעת: מסיר שפה לנאמנים. בעם הארץ כדכתיב [7] לעיל מסיר לב רשעי עם הארץ: בישישים חכמה. היינו תלמידי חכמים דאילו בעם הארץ [8] חכמת מה להם ועל הא מלתא ר"ש בן עקשיא שונה אותה בלשון ברייתא בפרק שואל (שבת קנב.) וקאמר תניא רבי ישמעאל ברבי יוסי אומר ואם היא משנה היה לו לומר שם תנו התם וכן יש בסוף פ' [9] עשרה יוחסין (קידושין עב) ברייתא אחר סיום המשנה של שם:

הדרן עלך במה דברים אמורים וסליקא לה מסכת קנים

בן עזאי אומר שתי חטאות אחת תור ואחת בן יונה. בן עזאי לטעמיה דאמר הכל הולך אחר הראשון ממין הראשון הילכך זו שאינה יודעת איזה מין הביאה ראשון ושמא כולם למעלה קרבן ויצאה ידי עולת חובתה ואינה יודעת מאיזה מין לכך צריכה להביא שתי חטאות משני מיני מינין ובן לכן צריכה לרבנן בין לבן עזאי אין חטאות הללו נאכלות שהרי על הספק [1] באה שיש לומר הראשונים למטה קרבן וכבר יצאה ידי חטאת לשון רש"י שפירש בחיים:

אמר רבי יהושע זהו שאמרו בשהוא חי קולו אחד ובשהוא מת קולו ז'. בחיל קמשמעי קרא דכשהוא חי אין לו אלא קול אחד וכשהוא מת קולו ז' ומפ' כילד קולו ז' אף זו בתחילת קרבנותיהן ולא יהא מה פירשה דייה בד' פרידין עולות לנדרה ושתים לחובתה א' חטאת ואחד עולה עכשיו שהביאה ארבע פרידין צריכה להביא עוד שמונה פרידין ארבע עולות לנדרה וד' עולות וד' חטאות:

שתי קרניו לעשות שתי חצוצרות. ובהקומץ רבה (מנחות דף כח.) אמרי' שתי חצוצרות של כסף באות והכא אמרי' דמקרנים עשויות חצוצרות וי"ל דאותם שהיו למסע המחנות דמי משה דוקא היו של כסף אבל אותם שהיו לשיר על הקרבן היו מקרנים אי נמי חצוצרות דהכא היינו שופרא מדאיתתי שמייהו כדאיתא שילהי פרק במה מדליקין (שבת דף לו.) ובפ' לולב הגזול (סוכה דף לה.) דקרו לשופרא חצוצרתא אבל הכא [2] דאין מעמידין (ע"ז דף מז.) ליכא לשנויי הכי דאיירי התם בשופר דהא לענין קרבן איירי התם ועל הקרבן היו משוררין בחצוצרות כדכתיב ותקעתם בחצוצרות על עולותיכם ועל זבחי שלמיכם (במדבר י): **שתי** שוקיו. עצמות שוקיו לעשות חלילין: בני מעיו. הכרס הגדול לעשות תוף: בני מעיו. הדקין לעשות חבלים וימין לכנורות. ויש אומרים אף אמרו לעשות תכלת דבמעיל של כהן גדול היו על שוליו פעמוני זהב ורמוני תכלת כמין רמונים היו עשויים מצמר צבוע בתכלת ועשויים קשים ותלוין בשולי המעיל אבל הפעמונים כדכתיב (שמות כח) פעמון זהב ורמון על שולי המעיל סביב כשנוגפים פעמונים אל הרמונים בשעת הילוכו ונשמע קולו בבואו אל הקדש וחזו דרך נגיעות שלא [3] להכנים אל היכל פתאום בלתי ביום הכפורים: **זקני** תורה כל זמן שמזקינים דעתם מתישבת עליהם שנאמר בישישים חכמה ואורך ימים תבונה:

הדרן עלך במה דברים אמורים וסליקא לה מסכת קנים

בן עזאי אומר שתי חטאות. אחזי לטעמיה דאמר [שם] הכל הולך אחר הראשון ושמא עשאן כולן למעלה ויצאה ידי [6] שלה. ולריכה להביא חטאתה ממין שלהה. ואינה יודעת מאיזה מין הביאה עולתה. לפיכך צריכה להביא משפח תור ובן יונה לחטאת. ובין לרבנן ובין לבן עזאי אין החטאות הללו נאכלות. דשמא יצאה כבר ידי חטאתה. כך פרש"י משנה זו בחיים פרק חטאת עוף [דף סז סח.]. ולא היה צריך לפרש הך בבא אחרונה דנתנתן לכהן בקבעה לדרה דבלא קבעה צריכה להביא כל אלו לספק פירושה ב) וכו' [בי' בחוש' שם] (וזו נמי מתחילה דינה בשני קינין לספק פירושה וקן לחובתה והביאה ד' פרידין וצריכה להביא עוד): **שתי קרניו שתי חצוצרות.** לשיר של הלוים ותה ששניו ממנתן [דף כח.] תצוצרות היתה בתה מעשה של כסף. היינו לכהנים ג). א"נ תצוצרות דהכא היינו שופרא כדאמרינן [שבת לו. סוכה לה.] דחלת מילי אינתני שמייהו שופר תצוצרות כו': **ר"א אף צמרן.** לתכלת ותשיב ליה ברבי קולות לפי שרמוני תכלת היו על המעיל בין הפעמונים המשמיעים קול ורבי יהושע לא חשיב ליה לפי שהרמונים אינם משמיעים קול (מהרי"ם)[אלא הפעמונים]: ומפיה רבי שמעון בן (מנסיא) [עקשיא]. פי' משום דתנא כשהוא מת קולו ז' תנא נמי לקך מתניתין דדמיא ליה זקני תורה כשמזקינין ובאין לידי תשובה כח. שאחריה דעתן מטורפת. הן מוסיפין חכמה ול"ג משום דמסכת קינין ברפרקות לחכמה ולריכין יאוב דעת מייתי לה להך מתניתין הכא: **מסיר שפה לנאמנים כו'.** בעם הארץ משתמי קרא ומסיר ליה דכתיב מסיר לב רשעי עם הארץ: **בישישים חכמה.** היינו תלמידי חכמים דאילו עמי הארץ מלי חכמה אית בהו וכשבת פרק שואל [דף קנב.] תני ר"י בר ר' יוסי אומר מ"מ כ"ז שמזקינין כו'. וברייתא היא ומייתי לה הכא בשום המשנה משום דדמיא לה וכן בסוף מסכת קידושין [ל"ל פוטה מט.] מייתי ברייתא בשום המשנה:

נשלמה מסכת קנים

מסורת הגהות הב"ח

(ו) מפרש ד"ה אמר ר' יהושע וכו'. אלא גרזטאות היינו:

שיטה מקובצת

ו) (ובראשונות: אמר ר"י כו' ההכא): ב) הארץ מה חכמה יש להם רעל:

תורה אור השלם

א) מֵסִיר שְׂפָה לְנֶאֱמָנִים וְטַעַם זְקֵנִים יִקָּח:
[איוב יב, ג]

ב) בִּישִׁישִׁים חָכְמָה וְאֹרֶךְ יָמִים תְּבוּנָה:
[איוב יב, יב]

ו) זבחים דף סח., ב) [עי' כתוי"ט], ג) שבת קנב. ע"ש, ד) [ל"ל כתריס], ה) [ל"ל עגלה ערופה סוטה מט. ועי' תוי"ט ס"ט דסוטה בקופו ד"ה ר' פנחס בן יאיר], ו) ל"ל נאות, ז) [ל"ל דכל הללמים], ח) נ"א לכנים.

בן עזאי אומר שתי חטאות אחת תור ואחת בן יונה. בן עזאי לטעמיה דאמר הכל הולך אחר הראשון ממין הראשון הילכך זו שאינה יודעת איזה מין הביאה ראשון ושמא כולם למעלה קרבן ויצאה ידי עולת חובתה ואינה יודעת מאיזה מין לכך צריכה להביא שתי חטאות משני מיני מינין וחטאות הללו אינן נאכלות שהרי על הספק באות ואין מליקתן מליקה להתירן באכילה כי שמא קרבה כבר חטאתה בראשונות [6] והכא נמי בשנדרה תחילה ואינה יודעת מה פירשה לא היתה צריכה אלא ד' פרידות לנדרה ושתים לחובתה אחד לעולה וא' לחטאת ועכשיו שכבר הביאה ארבעה פרידין צריכה להביא עוד ארבעה לנדרה וארבע' לחובתה כך פירשה רבינו ע"ה בחיים. ורבינו יצחק בר יהודה פי' שיטה אחרת: שני קנים אחד קבעה לנדרה שאמרה קן זה יהא לחובתי וקבעה אחד לעולה ואחד לחטאת ועשה הכהן שנים למעלה ושנים למטה ואינו יודע איזה איזה למעלה ואיזה עשה למטה וגם היא שכחה מה שפירשה לנדרה בשעת נדר לפיכך צריכה להביא ארבעה פרידין שתי תורים ושני בני יונה לנדרה דשמא אותן שקבעה לנדרה שהיכן נעשו למטה ולא יצאת ידי נדרה כלל וצריכה שתי קנין משני מינין לספק פירושה וחטאת אחת ממין הראשונים תביא עכשיו תור לחטאת ושמא חטאת הראשונה נעשית למעלה ופסולה אבל לעולת חובתה אינה צריכה להביא ממה נפשך דאם אותם תורים שקבעה לנדרה נעשו שהיכן למטה א"כ חובתה נעשית כולה למעלה ויצאת ידי חובתה מעולה ואם חובתה נעשית עולה למטה וחטאת למעלה אם כן נדרה נמי נעשית אחת למעלה וא' למטה ויצאתה ידי נדרה מתור אחת ושתי תורים שהביאה עכשיו באחת יצאת ידי נדרה ובאחת ידי עולת חובתה ואם חובתה נעשית כולה למטה והחטאת כשר והעולה פסולה יהיה א' לעולת חובתה וא' לנדבה כי נדרה היה כולו למעלה וחטאת שהביאה עכשיו תביא על הספק ולא תאכל ואם היו הראשונים יונים תביא עכשיו בני יונה ועולה אינה צריכה ממה נפשך כמו שאמרנו בתורים ומשני מינין כגון אם שכחה איזה מין קבעה לנדרה ואיזה קבעה לחובתה וגם שכחה מה שפירשה בשעת הנדר ועשה הכהן כל מין ומין אחת למעלה ואחת למטה שהיה סבור ששניהם חובות שתומות תביא לנדרה שתי תורים ושני בני יונה לפי שאינה יודעת איזה מין קבעה לנדרה ואי זה קבעה לחובתה וגם שני מינים צריכה לחטאת לזווג לעולת חובתה שכבר קרבה בראשונה ממה נפשך כי אינה יודעת מאיזה מין היתה ואכן תור כנגד תור ויונה כנגד יונה בענין כדאמרינן לעיל: אמר רבי יהושע זהו שאמרו בו. כלומר דהא דאמרינן בעלמא כשהוא חי כו' מילד קרניו שתי תצוצרות לנוים לשיר אבל מה ששמעו בחטאות (דף כח.) מעשה של כסף ולא מרבי בהקומץ רבה (שם) אלא (ו) מתכות היינו לכהנים דוקא כך השיב רבינו יעקב לרבי מיהו מהכא לא קשיא מידי דאיירינן לה בשופר של ראש השנה ואי אמרינן דהתיא דמנחות דוקא בשל משה הוה מיחא טפי: אף צמרו לעשות תכלת. נראה דהא נמי שייך לקול שעושין ממנו מעיל שכולו תכלת והיה פעמון זהב בתוך הרמונים כדתניא בסוף פרק המזבח מקדש (זבחים פח:) ותנא קמא לא חשיב ליה לפי שאינו מוציא הקול כי אם הפעמון זהב: רבי שמעון בן עקשיא אומר. נראה דמייתי הך מלתא שדומה לה שכמו שכשהוא מת קולו שבעה כמו כן זקני תורה כל זמן שמזקינין ובאין לתשובה כח מוסיפין חכמה ואחרים לטירוף דעת: מסיר שפה לנאמנים. בעם הארץ כדכתיב [7] לעיל מסיר לב רשעי עם הארץ: בישישים חכמה. היינו תלמידי חכמים דאילו בעם הארץ [8] חכמת מה להם ועל הא מלתא ר"ש בן עקשיא שונה אותה בלשון ברייתא בפרק שואל (שבת קנב.) וקאמר תניא רבי ישמעאל ברבי יוסי אומר ואם היא משנה היה לו לומר שם תנו התם וכן יש בסוף פ' [9] עשרה יוחסין (קידושין עב) ברייתא אחר סיום המשנה של שם:

הדרן עלך במה דברים אמורים וסליקא לה מסכת קנים

יעיר קינו ו) ל"ל בולת תוכחה. ב) פירושה וכו' הס"ד ומה"ד אמר ר' יהושע זהו שאמרו כו' חז נמי בתחלה דו לה בשני קינין לספק פירושה וקן לחובתה ובעכשיו שהקריבה והביאה ד' פרידין צריכה להביא עוד כו' כל"ל. ג) ר"ל כתלמיה בפ"ז דתמיד ושני בסיום עומדים על שלחן החלמים ושתי תצוצרות של כסף פיזם.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com